

Willem de Vink

JESOSI DI HEEPIMA

DI WOMI DI TOOKA DI GOONLIBA

WILLEM DE VINK

SAN WANI TAKI...

A libi fu tēgo: Na a libi nanga Yesus leki fa Gado wani taki a mus de. A libi disi no sabi san na dede èn a no abi kaba (p.23, 29-30 en 59).

A nyanyan fu memre Yesus: Den man di ben e teki leri fu Yesus e memre a dede nanga a opo baka fu En nanga brede nanga win (p.41).

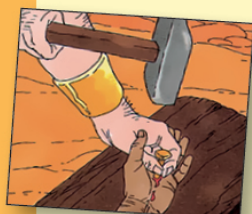
A tiri fu Gado: A tiri fu Gado de pe sma e du En wani.

Begi: Na te yu e taki nanga Gado, saf'safri noso tranga èn yu e arki En (p.18, 19, 42).

Bijbel: Ini a Bijbel yu kan leisi fa Gado e si libisma èn fa A e libi nanga den.

Blèsi: Ala bun sani di Gado wani gi den sma di e du En wani.

Bribi: Na te yu e fertrow taki Gado o du san A pramisi fu du (p.58).

Drai kon baka: Ala sani sa kon nyun te Yesus drai kon baka na grontapu. Gado sa meki heimel nanga grontapu kon nyun baka (p.57).

Engel: Den boskopuman fu Gado di yu no man si (p. 5).

Kroisi: A kroisi ben meki fu pina libisma, ma Yesus dede sondo dwengi na a kroisi. A kroisi tron wan marki gi ala sma di e waka baka Yesus (p.25, 50).

Manpikin fu Gado: Dati na a nen fu Yesus. A ben de Gado di kon leki libisma na grontapu, leki a Manpikin fu Gado.

Mesias: 'A kownu di salfu'. Mesias na wan wortu ini a Hebrewtongo. Ini a Grikitongo den e taki 'Kristus (p.52, 55).

Opo baka na dede: Yesus opo baka na dede. Wan dei ala sma o opo baka na dede. Dan Gado o krutu ala sma. (p.53-57).

Pardon fu sondu: Gado e gi pardon, aladi no wan sma fiti fu kisi pardon. Gado e gi pardon efu trutru a e hati yu taki yu sondu èn yu wani drai yu libi. Dis' kan fu di Yesus teki a strafu fu wi na En tapu. (p.58).

Paska: Na a fesa pe wi e memre a opo baka fu Yesus. De Dyusma e memre a Paska a srefi dei dati tu. (p.38-54).

Santa Yeye: A Yeye fu Gado di wani libi ini sma di e waka baka Yesus (p.58).

Satan: A feyanti fu Gado nanga libisma di yu no man si (Den e kari en 'didibri' tu).

Sondu: Den sani di wi e du di Gado no lobi èn di e meki taki wi misi a sani gi san Gado meki wi (p.4).

Wan sma di e teki leri fu Yesus. Bakratongo taki: **Discipel** (p.18).

Yesus: A nen fu a Manpikin fu Gado. A wani taki: 'Gado e yepi'.

SUMA NA YESUS

Yesus ben e libi sowan 2000 yari di psa ini Israel. Wi e kari En Yesus a Mesias noso Yesus Kristus. Dati wani taki tak' En na kownu. Ma a de wan spesrutu kownu. Den e kari Yesus a Manpikin fu Gado noso a Manpikin fu Libisma. Dati wani taki tak' A de fu Gado ma taki A de fu libisma tu. A historia fu a libi fu Yesus skrifi ini a Bijbel. No wan tori no de di ferteri moro furu leisi moro a tori fu Yesus!

A TEN FU YESUS

Di Yesus gebore den bigin fu teri den yari na grontapu. A pisiten dati sma ben e hari nanga futu, buriki, kameel noso asi go fu a wan presi na a trawan. Den Romeinisma ben teki bigi pisi fu Europa, Asia nanga Afrika abra. Furu sma no ben man leisi noso skrifi. Ma den Dyusma ini Israel ben man leisi nanga skrifi. Sma ben e kari den 'A folku fu a Buku.'

Ini a Buku, a Bijbel, Gado e taki. Na En meki ala sani di de. A wani de mati nanga alasma. Na dati Yesus sori krinkrin!

ISRAEL INI A TEN FU YESUS

Mamafoto: Yerusalem

Distrekti: Galilea, Samaria, Yudea.

O bigi a kondre de: Sowan 28.000 kilometer
(Sranan: 163.820 km², Bakra kondre: 36.758 km²).

A weer: Subtropisch. Ini a waran ten a waran en
alen no e fadon. Ini a kowruten alen e fadon.

Fa sani ben e waka ini a kondre: 63 yari fosi
Kristus gebore, den Romeinisma ben de basi ini
Israel.

A tiri fu a kondre: Granman Pontius Pilatus ben e
tiri Israel. Tiberius, a grankownu, ben de en basi.

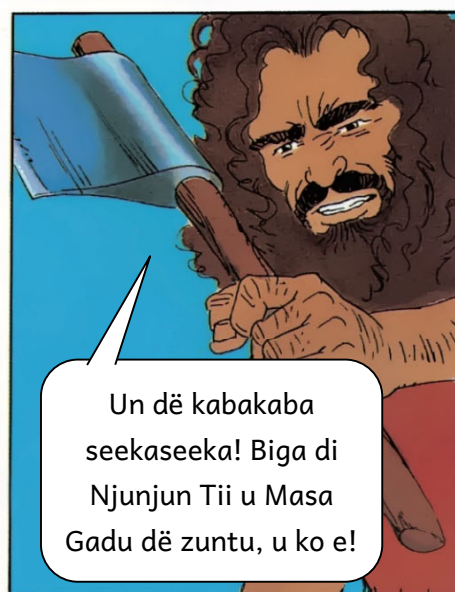
A Bribi: A Dyubribi. Den Dyu abi wan
tempel ini Yerusalem. Drape yu abi
priester di e du ala sortu wroko di abi
fu du nanga a bribi nanga man (soleki
den Fariseiman) di e leri den sma a
wortu fu Gado.

A tongo: A Hebrewtongo (A tongo fu
den Dyusma), A Grikitongo (A tongo di
alasma ben e taki), A Latijntongo (A
tongo fu den Romeinisma).

Andi sëmëni hia sëmbe ko suku a lio aki?

Un dë kabakaba
seekaseeka! Biga di
Njunjun Tii u Masa
Gadu dë zuntu, u ko e!

I musu bia i libi e!

Di matjau u Masa Gadu dë
leti a di lutu u di pau kaa...

Nöö hiniwan pau di an ta pai
bumbuu njanjan, de o faa ën koti
tuwë a faja tjuma puu dë...

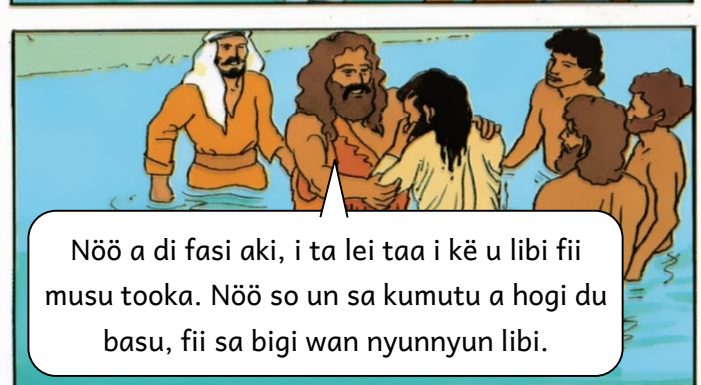
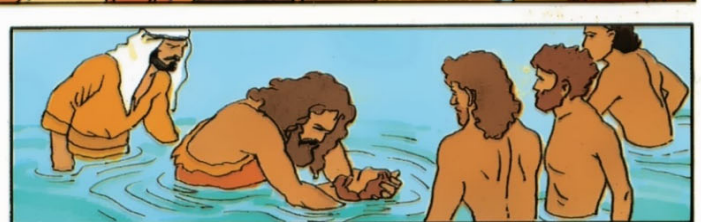
Wë nöö hën da hii sëmbë
tuu “fijaa” de o faa! Biga un
di fuu seei sa libi bunu?

Leti sö! Ja sa kule da di kuutu u Masa
Gadu e. Ma wan oto sëmbë di o ko a mi
baka nöö hën o tooka i a dendu së.

Aai, piki taa ja sa du ën.
Nöö ja kë u libi fii musu
tooka nö? Nöö saka ko a
wata dendu aki bee mi
dopu i wante.

Nöö a di fasi aki, i ta lei taa i kë u libi fii
musu tooka. Nöö so un sa kumutu a hogi du
basu, fii sa bigi wan nyunyun libi.

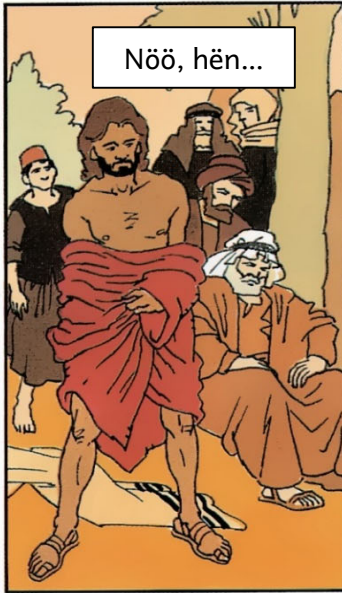

Di sëmbë di ta konda di bunu buka a di lio
dë, hën de ta kai Johanisi di Dopuma....

Di soni mi ta konda aki
an dë u mii seei.
Kwetikweti! Ma di pasi
hën mi ta seeka da di
sëmbë di o ko u lei unu
ambë da Gadu. Hën a o
dopu unu ku di Akaa u
Gadu ku faja. Nöö a o
tooka i gaanfa seei.

Nöö, hën...

Më sa dopu
i! Biga i
musu dopu
mi.

Hën Jesosi piki ën
taa boo du ën nöö.
Biga a bunu fuu du
hii soni dee fiti a
Gadu wojo.

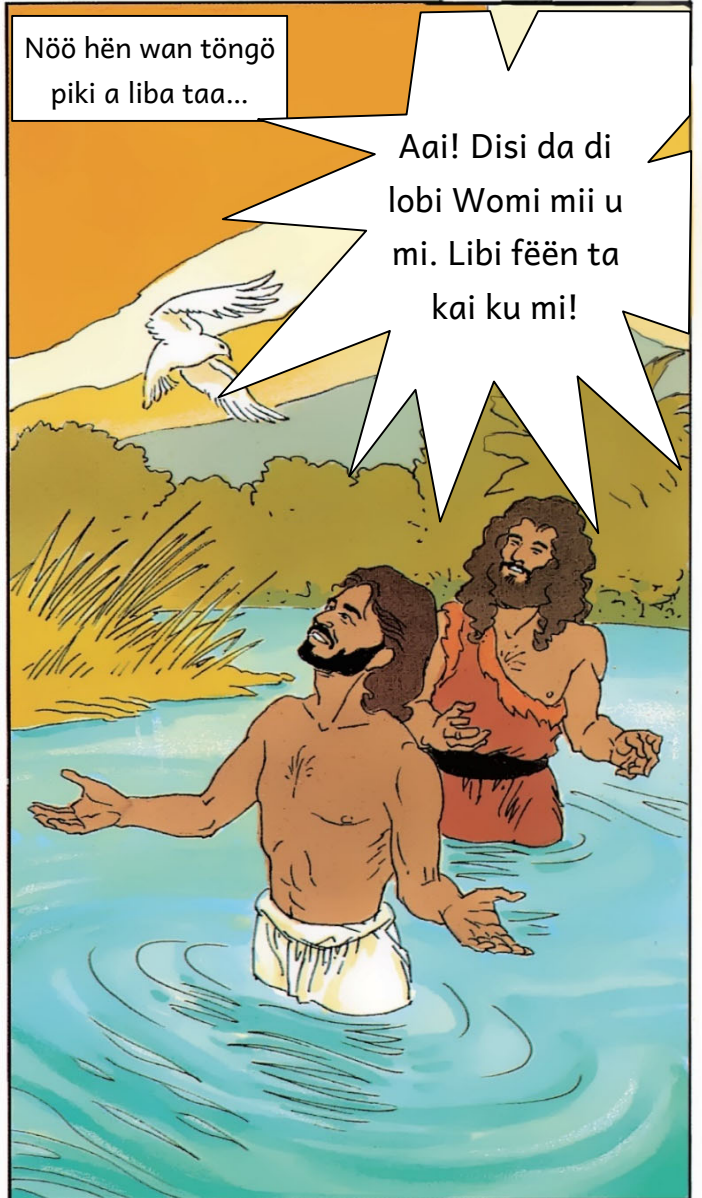

Taata, di könu
köndë fii o ko nöö
di soni di kë u ko
pasa nöö hën
musu pasa e.

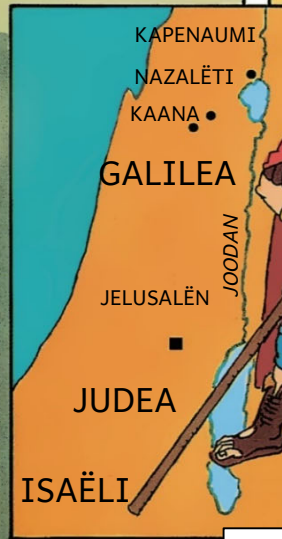
Nöö hën wan töngö
piki a liba taa...

Aai! Disi da di
lobi Womi mii u
mi. Libi fëen ta
kai ku mi!

Di oto aki bi ta pasa a di 2000 jaa u di Johanisi di dopuma bi ta seeka mbei di pasi da Jesosi Keesitu di Heepima di o ko. Nöo Isaël köndë bi dë wan piki pisi u di Gaangindi Loomë köndë di könu ta tii a hii goonliba.

Wë nöo di Dju föluku a Isaëli Köndë bi kē u Masa Gadu musu manda Masa Jesosi Keesitu, di Heepima ko puu de a di sitaafu ku di pena de ta pena de dë. Biga sö Masa Gadu bi taki da dee fesiten tjabukama u de sikifi, taa Jesosi Keesitu o ko puu de a fuka.

Nöo a di Joodan lio dë, nëen Johanisi di dopuma lei Masa Jesosi finga taa...

Luku di sikafu mii u Masa Gadu di o puu taku libi ku hogi libi a goonliba.

Wë nöo, baka u di Masa Jesosi dopu, nöo hën di Akaa u Masa Gadu tjëen go a wan gaan sabana dendu.

Nöo a tei föteni daka ku foteni ndeti longi ta begi söndö njan. Biga a di fasi aki, a sa feni möön köni faa du di wooko fëen di a ko u du a goonliba aki.

Nöo naandë wante di feti u Masa Gadu ku di didibi bigi, di makiti u dunguu, di ja si ku wojo. Di gaan felantima u Masa Gadu, di kē tii di goonliba u tja dëdë ku kaba a sösö ko da libisëmbë.

Wë u feni di wini dë, nöo Masa Jesosi musu lei goonliba, di pakisei u Masa Gadu di abi, u puu libisëmbë a di makiti u dëdë basu.

Aai!
Taata,
mi sa du
andi i kē
u mi du.

Wë nöö, di didibi, di gaan felantima u Masa Jesosi ko nëën ka a dë ala ko ganjëën faa disa di wooko u Masa Gaangadu di a ko u ko du a goonliba aki.

Wë di i dë Mii u Gadu tuu nöö i fan ku dee sitonu aki be de bia ko bëëë da i.

Kwetikweti! “Ja jei fa a sikifi a Gadu Buku nöö? A taa na njan wanwan nöö ta hoi sëmbe a libi e, ma hiniwan wöutu u Gadu di a taki kaa, nöö a de libi ta kumutu.”

Wë nöö di i da Gadu mi, nöö vinde i seei tuwë go a goon. Biga a sikifi a di Buku Gadu taa Gadu o manda dee basia fëën u de ko heepi i. De o tja i a maun u ja musu naki futu a sitonu!

Ja si ö? Hii dee soni aki tuu mi o da i fii seei e, ee i tjökö kini a goon a fesi aki begi mi.

Nöö fa Masa Jesosi fan ku di didibi te a kaba dë, hën a disëën go, nöö hën dee basia u Masa Gadu Köndë ko nëën ko sölugu ën.

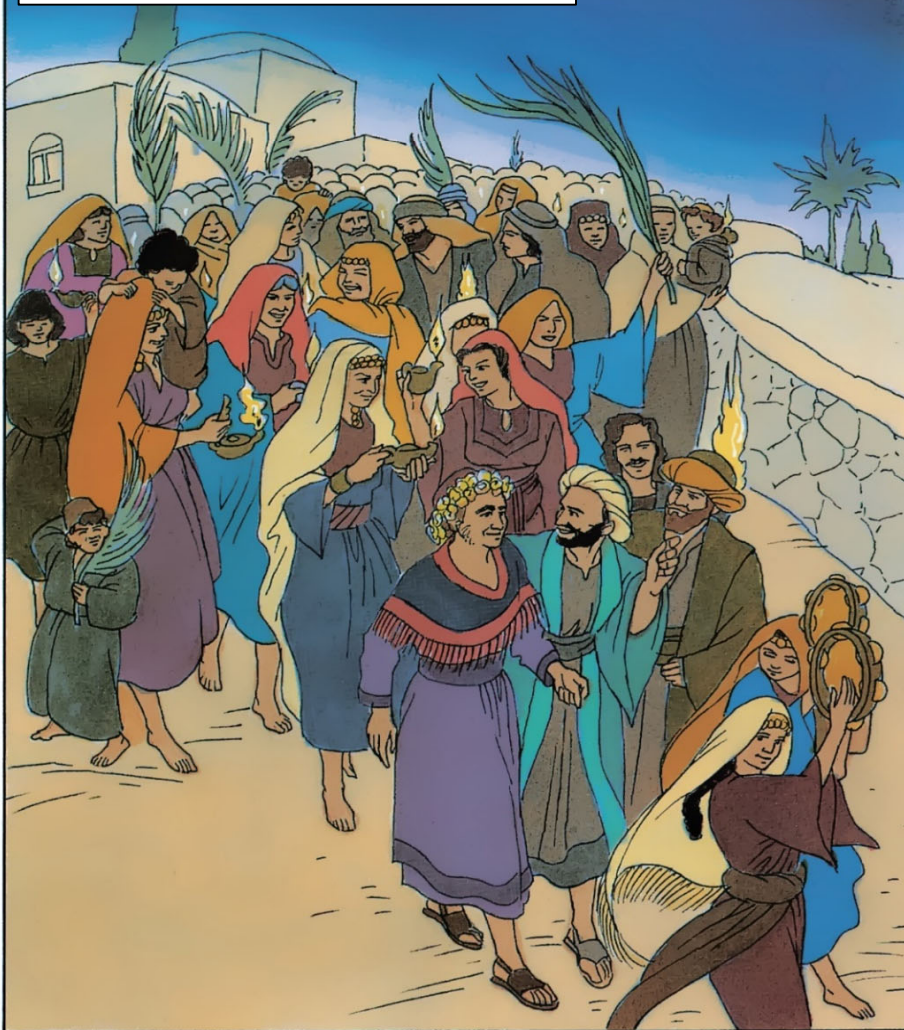
Kwetikweti! Ma di Buku taki tu taa ”Ja musu pooba Masa Gadu e. Biga hën da i Gadu!”

“Hetji pasa kumutu a mi fesi aki, ju didibi, saatan! Biga di Buku u Gadu taki taa ja musu begi na wan oto soni a mundu möön leiki Gadu i Masa. Hën wanwan tö nöö i musu ta dini.”

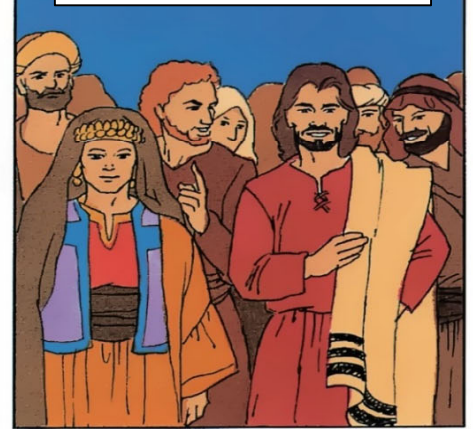
Nöö hën Masa Jesosi toona go a di pisiwata u Galilea a di së u sonu kumutu u di gaan foto u Isaëli köndë. Nöö sëmbe dë hia a di köndë te na soni. Nöö naandë a bi kiija. Nöö di Akaa u Masa Gadu bi dë ku ën. Di a dë a pasi nango nöö sëmëni sëmbe ko ta waka nëën baka seei, de kë sabi ee hën da di Heepimä, di Masa Gadu bi sikifi soni fëën.

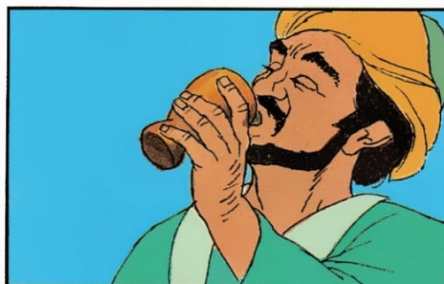
Nöö a di köndë de kai Kaana, a di pisiwata
u Galilea ka sëmëni kununu dë, nöö
naandë de hoi wan tööu piizii....

Nöö Masaa Jesosi ku hën
mama ku wanlô mati fëën
seei bi go a di tööu tu.

Kapenaumi dë wan nēbai foto a di sē u di piki ze u Galilea. Nöö aki Masa Jesosi bigi u konda di Bunu Njunsu u di Njunjun Tii u Masa Gadu a lanti fesi.

Nöö aki Masa Jesosi tei dee fosu bakama fëen u de waka nëen baka.

Söö, wë Simon! Puu di boto go a mindi wata! Nöö i tuwë di nēti be i kisi fisi.

Mësitë! Hii di ndeti u tuwë nēti te u wei wa kisi na wan soni möönsö.

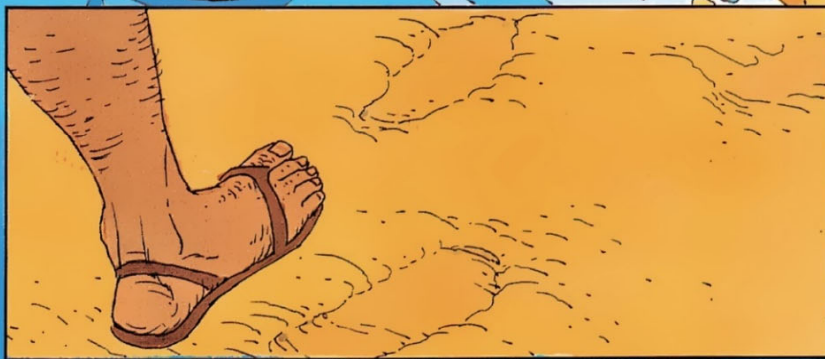
Ma töku, di i taki sö nöö woo tuwë luku.

Eee! Di soni aki ma sa biibi ën. A bigi.

Wë nöö di fesiten tjabukama u Gadu de kai Johanisi di dopuma taki taa a bi sikifi a fesi a di Buku u Masa Gadu taa Masa Jesosi hën o tja di heepi ko. Nöö sô a dë tuu, biga Masa Jesosi ku dee bakama fëen bi ta waka makandi ta lontu a di pisiwata u Galilea. Nöö a ta taki soni u di Njunjun Tii u Gadu di o ko. Nöö a ta kula hii pei siki, sôseei a ta jaka taku soni puu a sëmbë liba. Nöö di soni aki ta foombo sëmëni sëmbë te de bia ko ta waka nëen baka. Nöö sëmbë kumutu a oto pisiwata ku di möön gaan foto a Isaëli köndë de kai Jelusalën ko. Nöö hii sëmbë bi ta taki soni fëen.

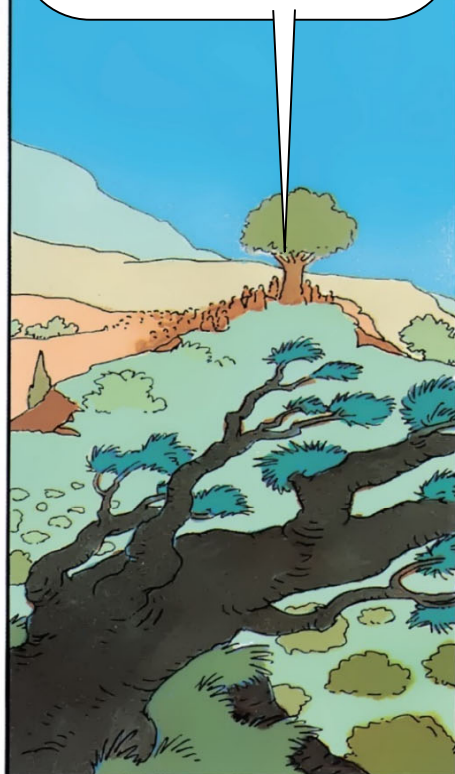
Gadu dë ku dee sëmbë de ta libi bunu nëen fesi. Nöö Masa Gadu o heepi de u de feni ën kumafa a dë fanöudu.

Gadu dë ku dee sëmbë dee ta këë fa u dë aki. Biga a bakaten, di këë u de o bia ko toon lafu.

Un dë bunu e dee sëmbë, ee sëmbë ta kosi unu, ta toobi unu, ta mindi hii sootu pei hogi ta buta a unu hedi, fu di un ta waka a mi baka! Nöö un musu ta piizii seei, biga a Masa Gadu köndë ala woon feni wan gaan paima.

Wë nöö mi taki e, i musu libi ku sëmbe leti kumafa i seei kë u de musu libi ku i tu.

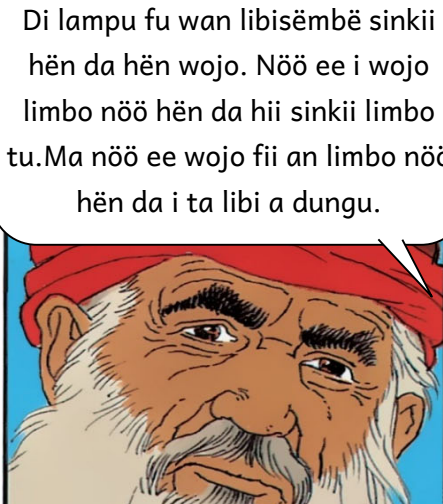
I musu lobi dee felantima fii. Nöö begi da dee sëmbe dee ta suku u du hogi ku i.

I musu du bunu söndö sëmbe sabi. Ma na mbei sëmbe si taa i du sö wan soni e.

Ee wan womi si wan mujëë, nöö hën i luku ën kuma i këen nöö hën da i hati i waka ku ën kaa.

Di lampu fu wan libisëmbe sinkii hën da hën wojo. Nöö ee i wojo limbo nöö hën da hii sinkii limbo tu. Ma nöö ee wojo fii an limbo nöö hën da i ta libi a dungu.

Nöö na wan sëmbe sa dini tu gadu makandi e! Ee na Masa Gadu nöö möni!

Wan musu ta bookohedi da di daka fu amajan e. Ma i musu ta biinga fii dë a di Njunjun Tii u Masa Gadu dendu. Nöö Masa Gadu o sölogu u dee oto soni dee dë fanöudu.

Di sëmbe di tei di soni mi taki aki, dë kuma wan sëmbe di mbei di wosu fëen ku a sitonu liba. Ma di sëmbe di an tei di soni mi taki aki, dë kuma wan gaan don sëmbe di mbei di wosu fëen a sandu liba.

Yesosi bi ta du hia bunu soni. A bi ta taki soni ku kōni ku kakiti.

Nöö A abi bunuhati da libisëmbë. Wë nöö na hii sëmbë bi ta wai ku dee soni Masa Jesosi bi ta du e. Biga dee hedima u Dju keiki ta luku ee a ta booko dee weti u de sa kisi ën. A di saba daka u de Dju nöö na wan sëmbë musu wooko seei.

Wan daka hën Masa Jesosi ku dee bakama
fëën tei boto go a di ze u Galilea.

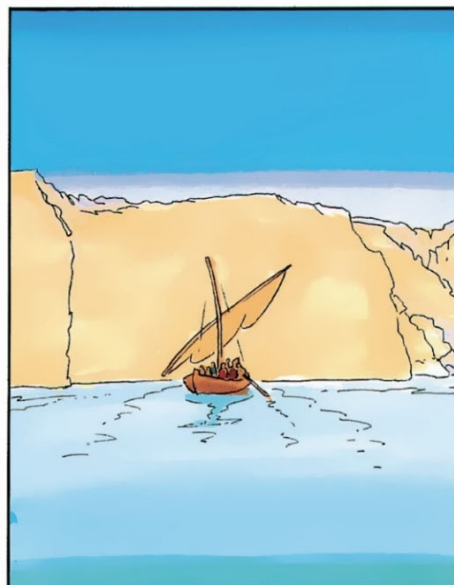
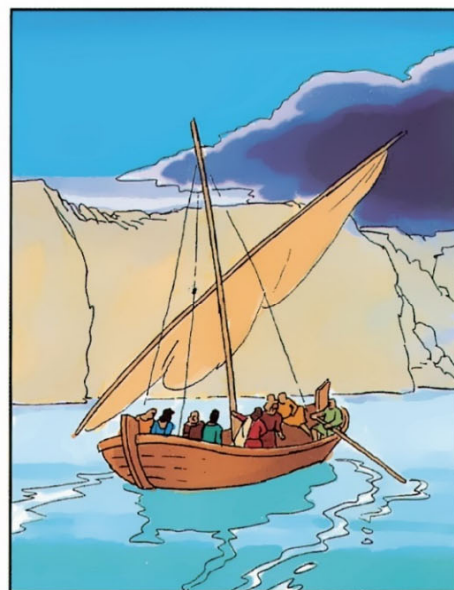
Masa! Heepi oo!
Woo dëdë a wata
tuu kaba!

Andi mbei un fëëë
sö? Wan a' fitoou
a mi liba eti nö?

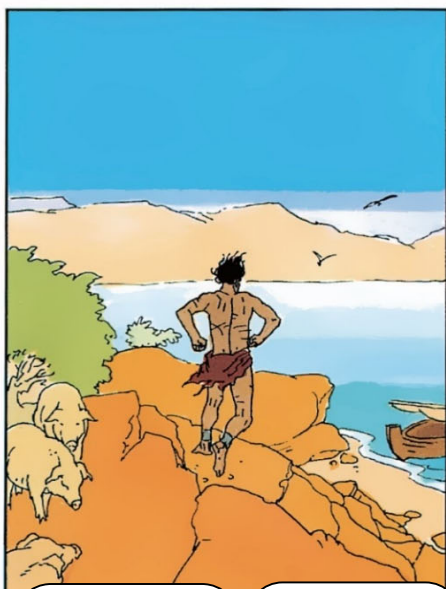

Di womi aki ta libi a dee
kununu mindi nöö sōmēni
taku soni dē nēen liba.

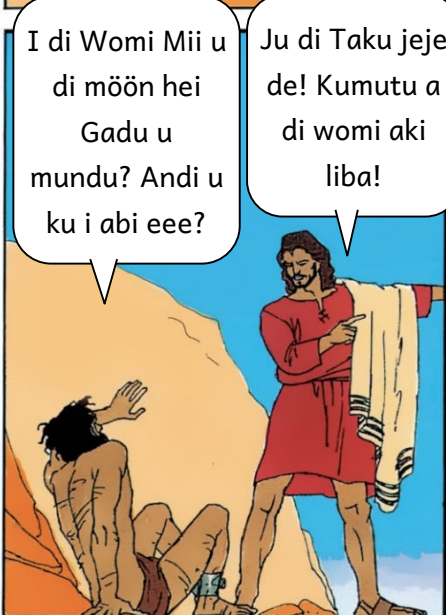

Seei, huuuu!

A ta ko, oooo!

Aai, Jesosi.

I di Womi Mii u
di möön hei
Gadu u
mundu? Andi u
ku i abi eee?

Ju di Taku jeje
de! Kumutu a
di womi aki
liba!

Un nē fii?

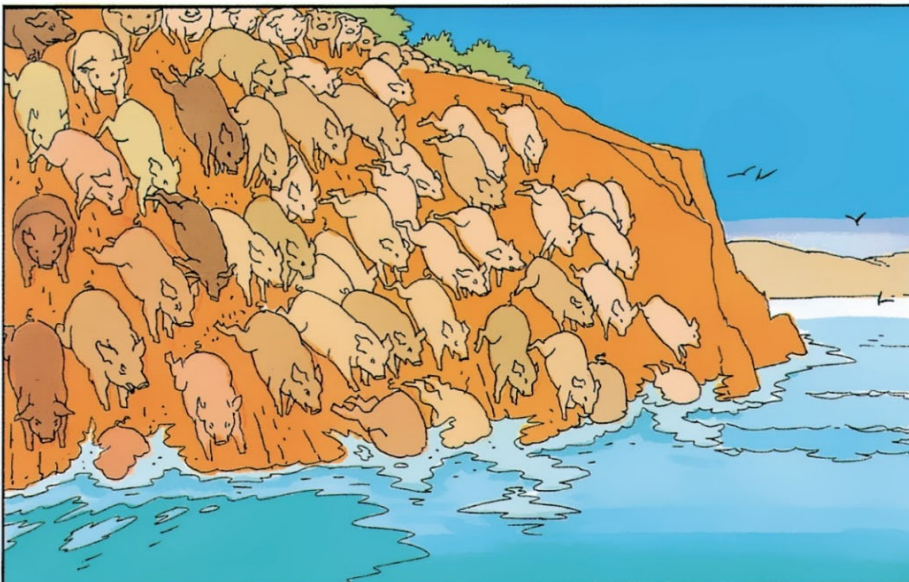
Mi de kai A-Hia-Möön-Hii,
biga u de seei te a hia.

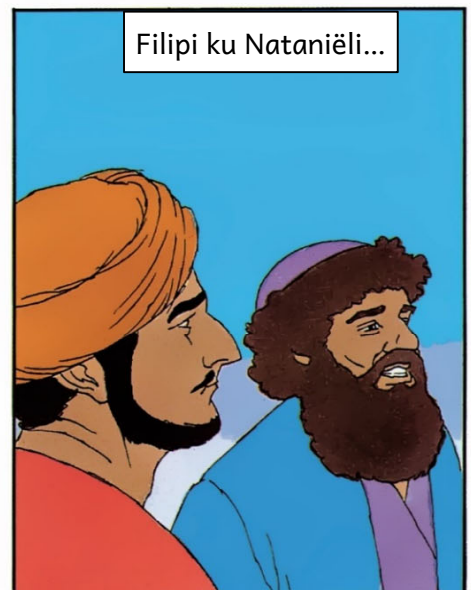
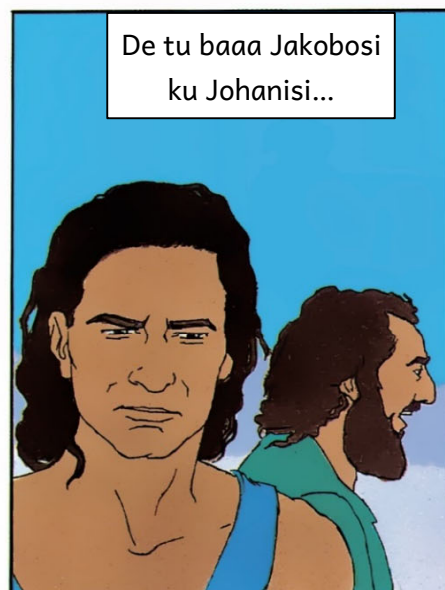
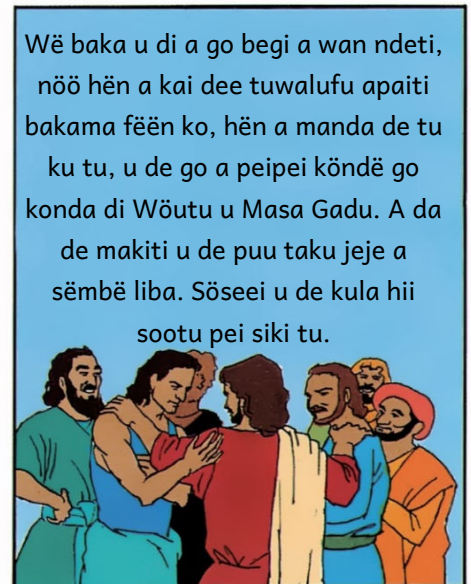
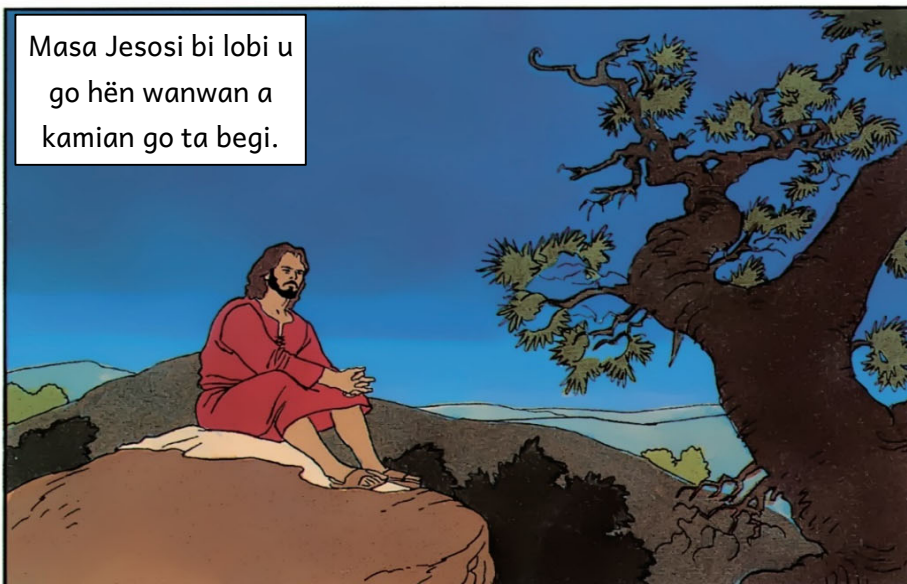
Ee joo jaka u puu aki, noo
gaantangi da u pasi fuu
go a dee hagu ala.

“Un
go!”

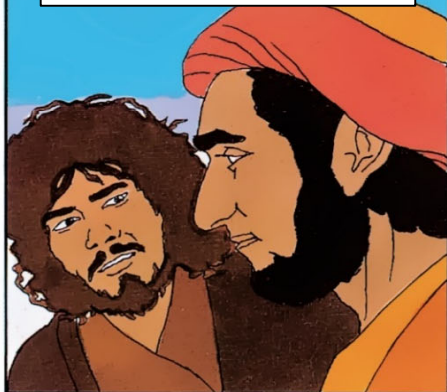

Tomasi ku Mateosi (fosu de bi ta pii lantimöni da Loomë Köndë, di dë basi u Isaëli Köndë, a di ten dë).

Tadeosi ku di oto Jakobosi...

Simon, wan tuutuu fetima ku Judasi Isikaliötu.

Un go! Nöö ee wan sëmbë hoi unu nëën wosu nöö hën da mi seei a hoi nëën wosu tu. Nöö di sëmbë di hoi mi nëën wosu, hën da a hoi di sëmbë di manda mi ko nëën wosu tu.

Sömëni sëmbë dë, di abi heepi fanöudu. De dë kuma wan goon di dë lepilepi fu koti buta a sua. Ma wookoma an hia tjika. Wë nöö u begi di sëmbë di abi di wooko faa manda wookoma ko, u du di wooko fëën.

Nöö hën dee bakama go kumafa a bi manda de, nöö ku gaan piizii seei de toona ko baka. Noo hën Masa Jesosi bi kë fëën ku de wanwan tö go dë a wan kamian. Ma wanlö hia sëmbë ta waka ta ko a de baka nöömö, söndö Masa Jesosi kë.

Wë nöö fa Masa Jesosi toona ta konda di buka da de, söseei a ta kula sikima, te dou sapate buka...

Filipi, unfa woo feni soni u njan da dee hia sëmbe aki baa? Wë nöö u wë musu da de soni u de njan!

200 kpëgëlë möni nöö, u abi. Wë nöö an tjika de!

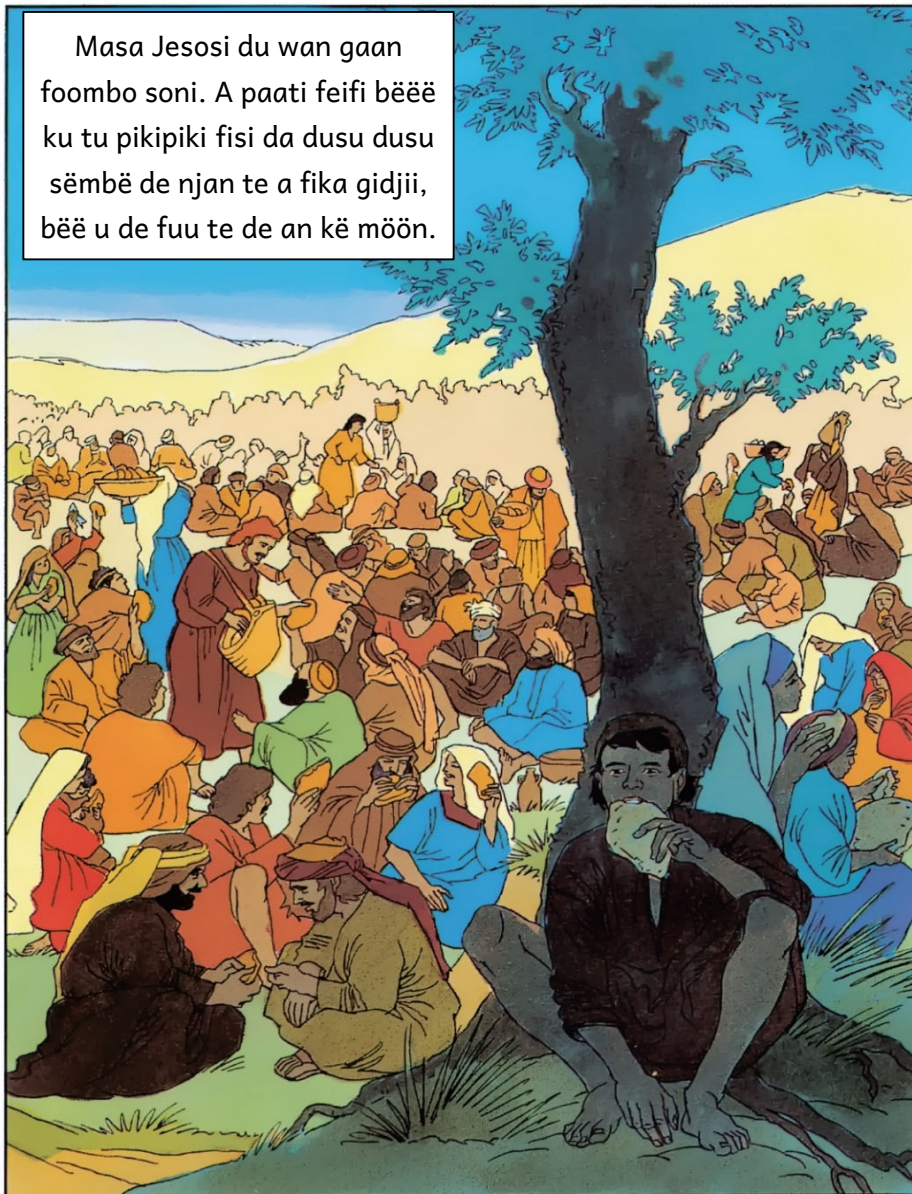
Wë luku wan womi mii aki! A abi feifi bëëë ku tu fisi. Möön hia an dë fuu sa da dee sëmbe aki!

Wë bee dee sëmbe sindo a hipi u feifiteni, feifitenti, feifitenti, te go dou...

Masa Jesosi da Gadu tangi te a kaba...

Nöö baka di dë hën a ta paati dee feifi bëëë ku de tu fisi de nango nöömö...

Masa Jesosi du wan gaan
foombo soni. A paati feifi bēēē
ku tu pikipiki fisi da dusu dusu
sēmbē de njan te a fika gidjii,
bēē u de fuu te de an kē möön.

Wē nōō un
boo butēēn
ko Kōnu fuu.

Wē tuu, Masa Jesosi hēn da di
Apaiti sēmbē Gadu bi paamusi
taa a o manda ko!...

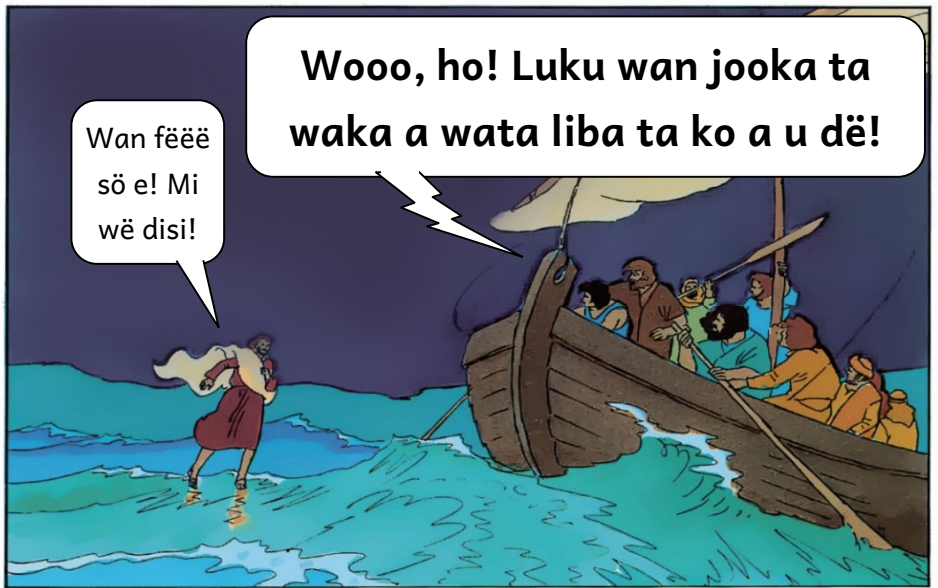

Wē luku aki! Hii
tuwalfu gaan
manda fuufuu
fika eti!

Sōō wē un manda dee sēmbē go a wosu. Nōō
un tei boto aba go a oto banda. Ma nōō mi o
fika aki a dee kununu mindi ta begi.

Sömëni sëmbe bi mëni taa
Masa Jesosi o ko di Kõnu u
de, u puu de a dee Loomë
sëmbe basu. Ma nõõ sëmbe bi
dë tu di an bi lobi ën, de taa
an bumbuu tjika. De ta taki
taa a njõnku poi. Nõõ de ta
buta dee sëmbe u de musu kii
ën puu a goonliba.

Masa, un juu
i ko aki?

Un ta suku mi, u di
bëëë di mi bi da
unu un njan nõ?

Mi da di bëëë di ta da
libisëmbe libi u teego. Di
bëëë di mi ta taki aki, hën da
di sinkii u mi di mi o da hii
libisëmbe u goonliba.

Unfa di womi aki sa da
u di tjukutjuku mbeti
fëën sinkii fuu njan.

Wisiwasi soni a taki dë!

Wë wan musu suku njanjan di
ta hoi i u wan pisiten nõõ e.
Ma suku njanjan di sa mbei i
feni di libi u teego.

Hii sëmbe un
go kumutu
aki!

Un boo go e!
Biga a mbei u
ko fëëë!

Wë, unu wë? U
seei kë go tu nõ?

Masa! Na ambë u sa go
möönsö? Biga i abi di wöutu
di ta da sëmbe teego libi.

Wë nöö a döösë u Jelusalën foto dee Loomë sodati lobi u sitaafu sëmbë. Naandë de ta peka sëmbë a lakpa pau kii, nöö a dë wan gaan taku fasi u dëdë.

Di sëmbë di kë waka a mi baka an musu ta mēni hēn seei möön e. Ma a musu sa tja sitaafu kumafa wan sëmbë ta tja di lakpa pau fëen u de pekëen kii.

Nöö di sëmbë di o libi kumafa hēn seei kë nöö a o lasi di libi u Masa Gadu. Ma di sëmbë di o libi kumafa Gadu kë nöö hēn o feni di libi di Gadu taki dë.

I musu sabi taa wan kodo Gadu tö nöö dë.

Di mama u di oto aki, hēn da i musu lobi, Masa Gadu ku hii i akaa, ku hii pakisei ku hii i kaakiti. Nöö söseei i musu lobi oto sëmbë leti kumafa i lobi i seei.

Wë a di ten u Isaëli köndë i bi abi wanlô pikipiki köndë ka dee siki tjinama wanwan ta libi. Sömëni sëmbe bi fëëë di siki aki. Dee sëmbe dee di siki aki kisi an musu go mökisi ku dee sëmbe dee de guzöntu.

Te dee kokobema ta ko a wan kamian, nöö de musu bai taa dee kökøbema ta ko pasa dë.

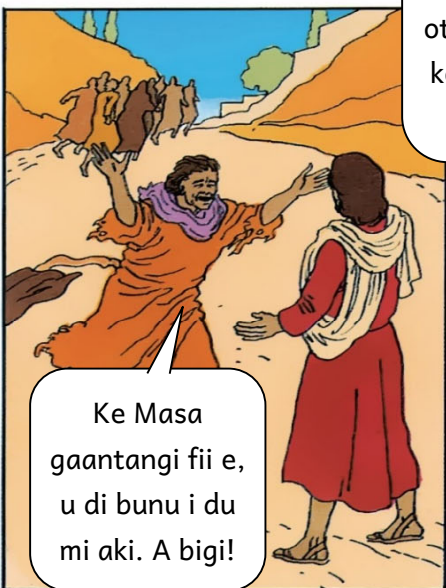
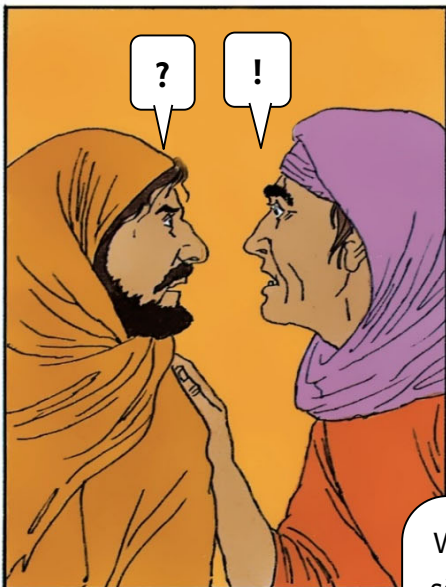
**Kökøbema ta ko,
oo! Kökøbema!**

Masa! Jesosi oo!
Gaantangi abi tjali hati kuu
o! Nöö i heepi u, baa.

Wë dee hedima u di Dju keiki
a Jelusalën bi manda dee
futuboi u de, u de go tjubii
luku Masa Jesosi, fa a dë a
pasi nango dë. Biga de an lobi
di fasi fa a ta wooko seei,
kwetikweti!

Wë nöö fu dee sëmbë dee lasi aki hedi mbei Mi
di ko dë Libisëmbë Mii aki ko a goonliba u mi
suku de tja ko da Masa Gadu baka.

Biga de taki taa a ta mökisi ku wanlë sëmbë di an bi musu mökisi ku
de, kuma mötjö mujëë nasö ku sëmbë di ta pii lantimöni da di Könu u
Loomë di ta du hogihogi ku dee sëmbë u Isaëli köndë...

Söseei Masa Jesosi kula
wan sikima a di saba daka
u dee Dju sëmbë...

Ko bunu
wantewante baka!

Söseei a abi wan apaiti ten,
u wooko ku pikimii tu...

Wan tapa dee mii e, un bee de
ko a mi nöö. Biga sëmbë kuma
dee mii aki, de ta dë a di
Njunjun Tii u Masa Gadu dendu
ta feni di bunu fëën.

Wë nöö wanlō sēmbē manda kai Masa Jesosi faa ko a wan kōndē zuntu ku Jelusalēn de kai Betania. Nöö Masa Jesosi jei taa Lazalosi siki. Lazalosi, Malita ku Malia nöö de ku Masa Jesosi dē gaan mati. Wë di Masa Jesosi dou a Betania, hēn A jei taa Lazalosi dēdē te de bei fō daka langa kaa.

Wë mi sabi taa ee i bi dē aki nöö di baaa u mi an bi o dēdē!

Malita, i baaa o hopo baka e!

Aai, Masa sō a dē! A o hopo baka tuu te hii dee dēdē sēmbē o hopo baka a dēdē.

Mi da di sēmbē di ta weki sēmbē puu a dēdē. Nöö mi da di sēmbē di ta da libi. Ee wan sēmbē i ta biibi a mi nöö joo feni libi! Malita i ta biibi di soni dē u?

Aai, Masa! Mi ta biibi taa, i da di Keesitu, di Heepima, di Mii u Gadu di a taa a o manda ko a goonliba.

Unsē un tjēen go buta?

Masa, ko luku! Nöö joo si.

Wë nöö hiniwan daka dee hedima u
Jelusalën bi ta booko de hedi ku
Jesosi ku dee bakama fëën.

Di womi aki sō ta du sōmēni
foombofoombo soni.

Wë nöö ee u disa di soni aki go dou
sō, nöö dee Loomë sēmbē o mbei
gidigidi a di kōndē e!

Aai! De o booko di gaan
Keiki wosu fuu, nöö di
fōluku o kaba sōsō.

Un boo du soni ku fusutan e! A
mōön bētē wan kodo sēmbē
nöö dēdē, mōön leki hii di
fōluku tuu dēdē kaba a sōsō.

Nöö fëën mbei u musu kii
di Jesosi aki puu dē!

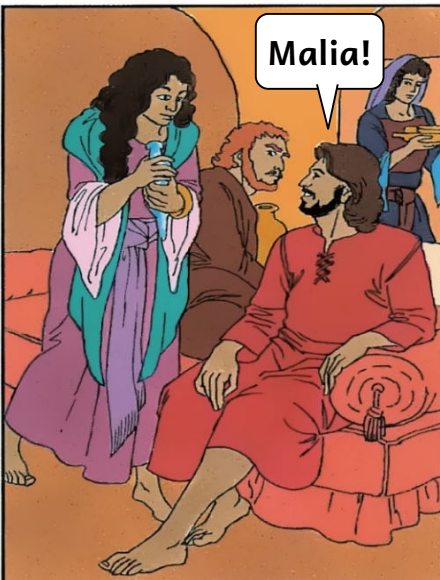
Wë nöö fanafu di ten dē hēn
de hedima u keiki ta suku
wan fasi u de sa feni Jesosi
kisi tja go da dee Loomë
sēmbē. Biga de tei Isaēli
kōndē aba ta taki a de liba.
Nöö de wanwan nöö abi
makiti u da sēmbē sitaafu u
te a dēdē.

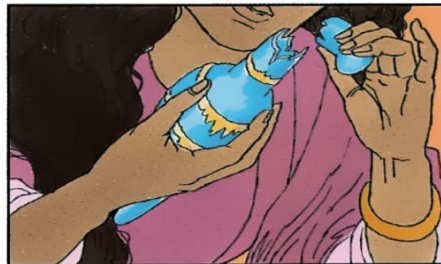
Aki de bi dë a wan piizii a Betania, nöö...

Andi! Di gaan dii
sumëë suti fatu dë!
Hën a tei ta tuwë ta
poi kaba a sösö!

Malia!

U bi sa sei di
fatu aki u gaan
hia möni, nöö u
söluu dee
pootima ku ën!

Judasi, disa di mujëë!
Biga a ta seeka mi
sinkii a fesi u di bei di
de o bei mi.

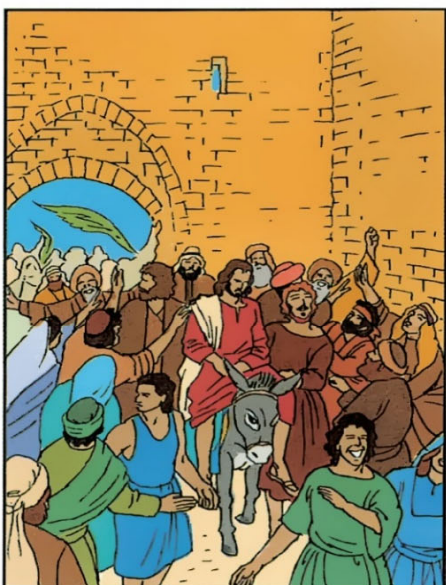

Wë nöö di pasika piizii bi ko zuntu faa kai. A di ten dë sëmëni sëmbe ta booko seei “gbuluuu” te a hia ko a di foto de kai Jelusalën.

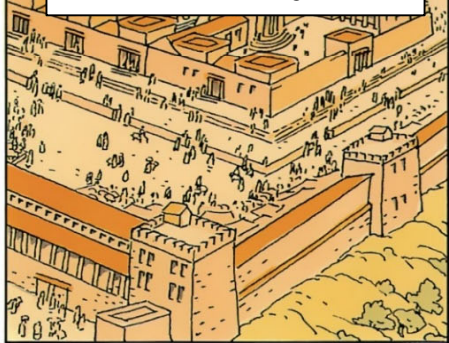
Dee Dju hedima mbei buka taa de o kisi Masa Jesosi. Ma tökuseei a go a di köndë.

Di gaan keiki wosu u dee Dju
sëmbë dë a di gaan foto de
kai Jelusalën, nöö naandë da
di möön gaan kamian ka de
ta ko ta begi.

Hiniwanten, te di pasika
piizii dë nöö dee Djusëmbë
ta kii wanlō sikapu mii, begi
hakisi paadon.

A di gaan keiki wosu dendu de
ta tjuma wan pisi u hiniwan piki
sikapu di de kii da Gadu kuma
paima faa da de paadon u dee
hogi de bi du.

Nöö un sootu sikapu mii
joo tjuma di sa puu sëmbë
a dee hogi soni dee a du
tuu a Gadu fesi?

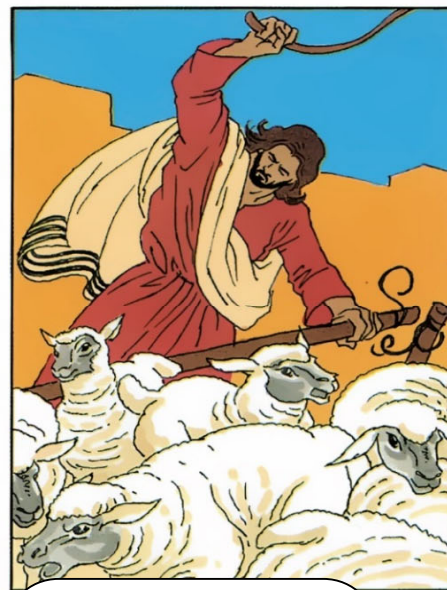

A di djai dendu u di
Gaan Keiki wosu de ta
mbei wajawaja ta sei
soni ta booko möni.

Te u de kē mēni hēn Masa
Jesosi ko dou dë wante....

Wë di wosu u mi aki, a dë
wan wosu fuun ta begi
mi. Ma un dee bödjëëma
aki tei ën buta ko
fufuuma kamian ta du
kumafa un kë!

Di womi aki kaakei
e! Ma hii sëmbë lobi
u go nëën go jei dee
soni a ta taki.

Wë nöö u musu puu ën a
pasi. Ma u musu feni wan
bunu okasi fuu sa du ën.

Wë nöö tu daka bifö di
Pasika daka dou, nöö hën
Masa Jesosi bi dë a di Gaan
Keiki wosu u Gadu ta lei dee
sëmbë soni. Ma nöö dee Dju
hedima ta fija ku ën kodo,
nöö hën Masa Jesosi manda
Petusi ku Johanisi bee de go
seeka di sikapu di de o njan
makandi.

A di ndeti hën Masa Jesosi ku dee
tuwalufu bakama fëën ko a di foto, u
de ko njan di Pasika piizii mankandi.

Söö! Wë nöö di
ndeti aki mi o du
di soni awaa!

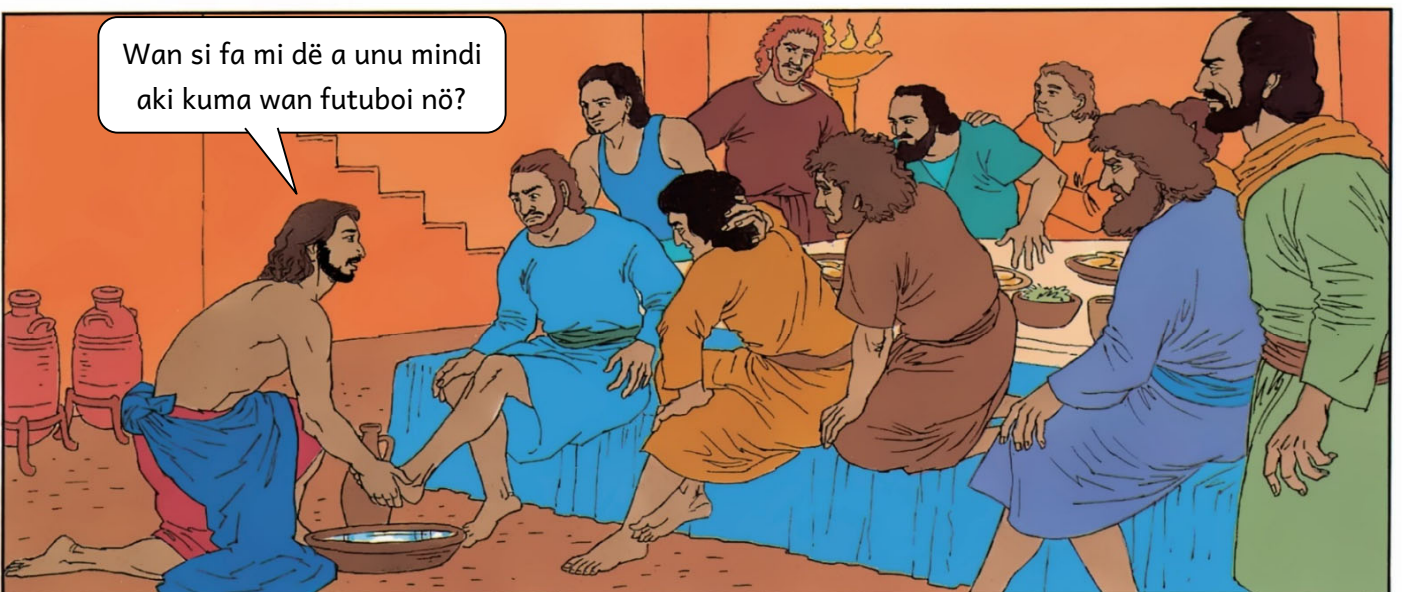
Fu tuu! Mi hangi u mi njan di Pasika piizii aki ku unu! Biga abiti möön di juu o dou u mi tja pen ku gaan sitaafu!

Dee tiima u di goonliba aki ta duwengi sëmbe ta buta a de basu! Ma nöö un wan musu libi sö e.

Ma nöö ee wan sëmbe dë a unu mindi aki di kë dë fesima, nöö a musu dini dee otowan fëen e.

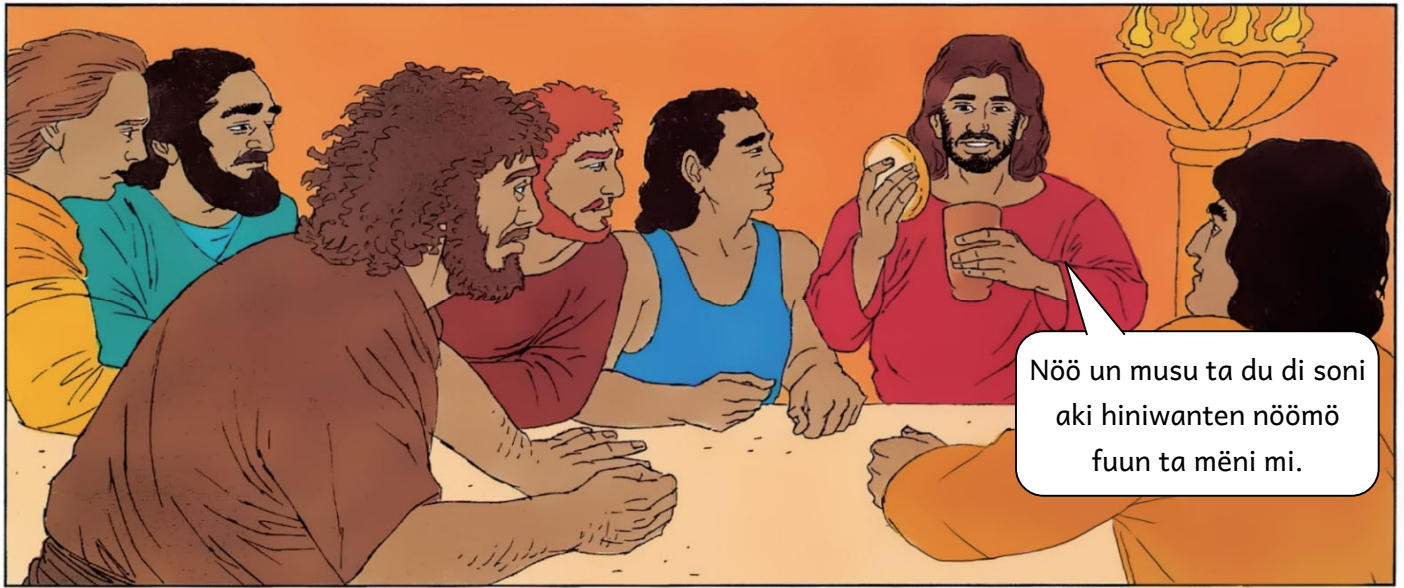
Wan si fa mi dë a unu mindi aki kuma wan futuboi nö?

A di gaan ndeti hën Masa Jesosi ku dee bakama fëën kumutu a di foto go. Ma Judasi an bi dë a dendu möön...

Mi o go disa unu a goonliba aki e! Ma nöö Tata, Masa Gadu o manda di Akaa fëën ko, nöö hën o dë ku unu fu nöömö.

Wë un sabi ka mi nango. Söseei un sabi di pasi u go doo ala tu.

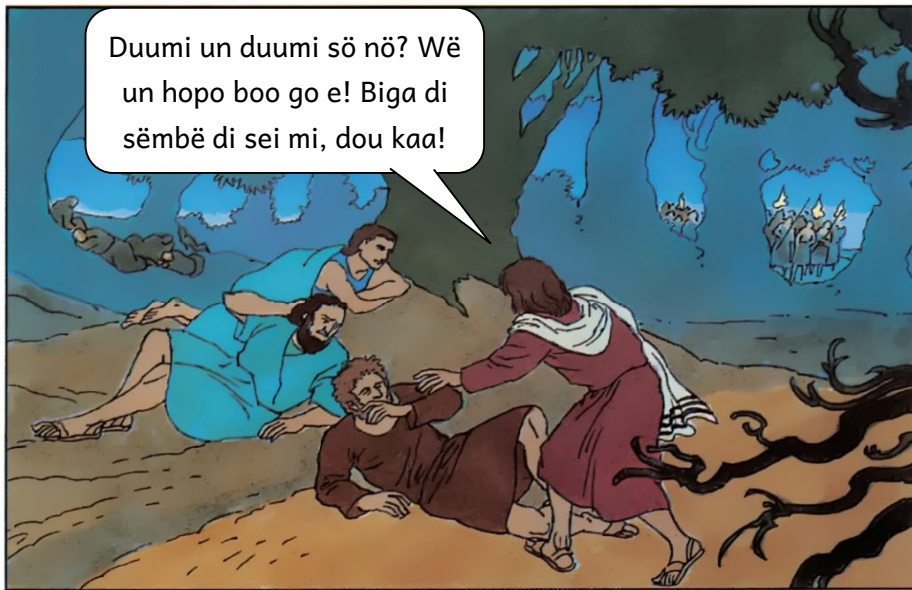
Mi da di pasi, di tuu ku di libi. Nöö na wan sëmbë sa dou a mi Tata, ee na mi tjaa i go nëën e.

Un sindo aki ufö e! Nöö mi o go ala go begi!

Ke, Taata o! Gaantangi mi begi i, di soni i lai da mi u mi bebe aki, ee i sa puu ën da mi, u ma bebëën nöö be i puu ën o!

Ma nöö fa mi fan aki seei, na du di soni di mi kë e, ma be a pasa kumafa i kë.

Aki de ta tja Masa Jesosi go a di wosu u di Kaba Hei Begima. Hën da di möön gaan bigima u di Gaan keiki wosu. Ma nöö Petuisi ku Johanisi bi dë te a ala ta waka sapisapi ta ko a de baka.

Petuisi pasa go tee a go dou a di djai dendu.

Wë womi! Na i bi dë ku di womi de tja ko aki nö?

Ambë? Mi? Nönö! Ma sabi di womi dë.

Di womi i si aki, a bi dë wan u dee bakama fëen!

Ma sabi di sëmbë un ta taki dë e!

Womi, an dë fii fia taa ja dë sëmbë u di womi dë e. Biga u ta jei a di tōngö tatai fii taa i da wan Galilea sëmbë!

Mi taki da unu e, taa di womi dë ma sabi ën seei wan daka, kwetikweti!

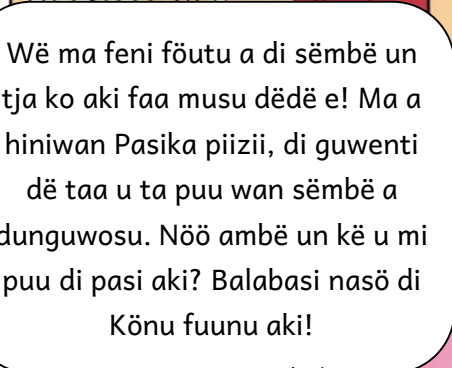
De tja Masa Jesosi go a di Gaama de kai Pilati. Hën dee Loomë lanti bi buta faa tii dee Dju sëmbë. Nöö dee begima ku dee takima ku dee Dju sëmbë ta bai ta mindi sëmëni pei soni da Masa Jesosi.

Wë di soni fii de ta taki aki, andi fëen joo taki? Soni de ta mindi da i, naa sö i taki tuu?

Wë ma feni föutu a di sëmbë un tja ko aki faa musu dëdë e! Ma a hiniwan Pasika piizii, di guwenti dë taa u ta puu wan sëmbë a dunguwosu. Nöö ambë un kë u mi puu di pasi aki? Balabasi nasö di Könu fuunu aki!

Un hogi seei, i du?

Mi ko a goonliba, u lei sëmbë an da tuu!

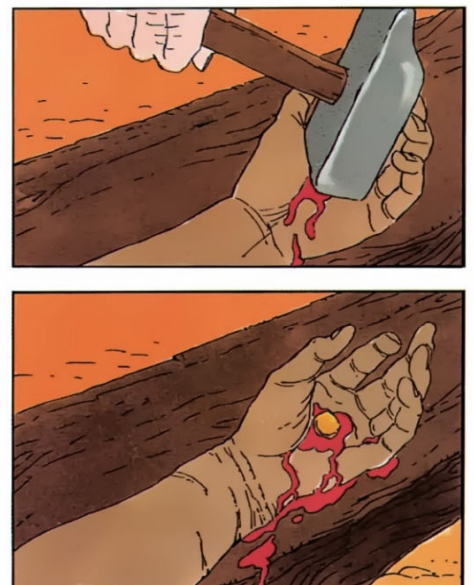
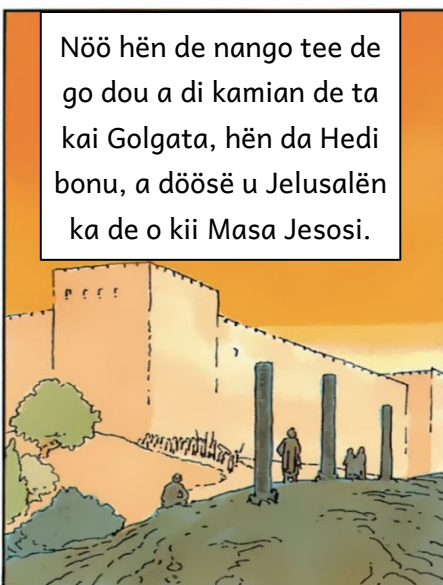
Tuu? Andi seei de ta kai tuu?

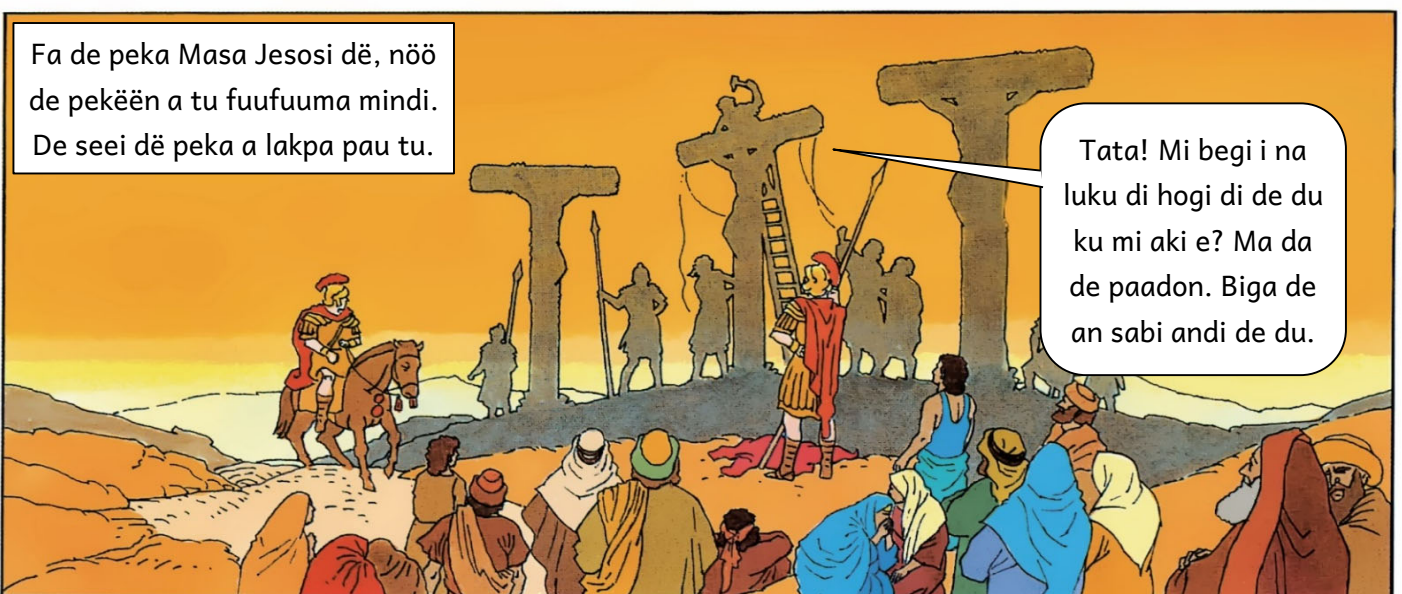

A di lakpa pau hedi u Masa Jesosi, Pilati mbei de sikifi wan paanga buta taa: Disi da Jesosi, di könu u dee Dju.

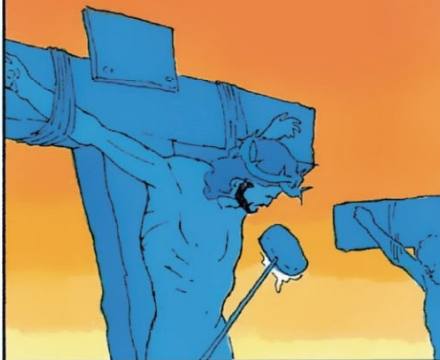

Wë puu i seei a di lakpa pau, nöö i puu u tu, nö?

Womi! Ja fëëë Masa Gadu, nö? Mi ku i ta kisi sitaafu, fu dee hogi dee u du. Ma di womi aki an du hogi wan daka u de sitaafu ën. Nöö kaba ku di soni i ta taki dë!

De da Masa Jesosi wan soni faa bebe u puu sinkii hati. Ma an kë bebe di soni.

Wë dee sodati tuwë lotu luku ee ambë o wini dee koosu u Masa Jesosi.

Aai, baa! A bi ta heepi oto sëmbë! Wë nöö an sa heepi ën seei nö?

Wë ee i da mii u Masa Gadu tuu, nöö saka kumutu a di lakpa pau boo si, nö?

Gaantangi! Te i tei di könu tii fii nöö mëni mi e.

Tuutuu, mi taki da i e, taa tide seei mi ku i o dë a Paladëisi!

Fanafu 12 juu, te go miti
3 juu sö, hii di köndë
dungu “piii, kankan”.

Di mama u Masa Jesosi ku
Johanisi di bakama fëën bi
taampu zuntu ku di lakpa pau.

Mama! Luku di womi
mii fii dë e! Womi!
Luku i mama dë e!

Gadu! Gadu! Andi
mbei i disa mi
wanwan sö u du?

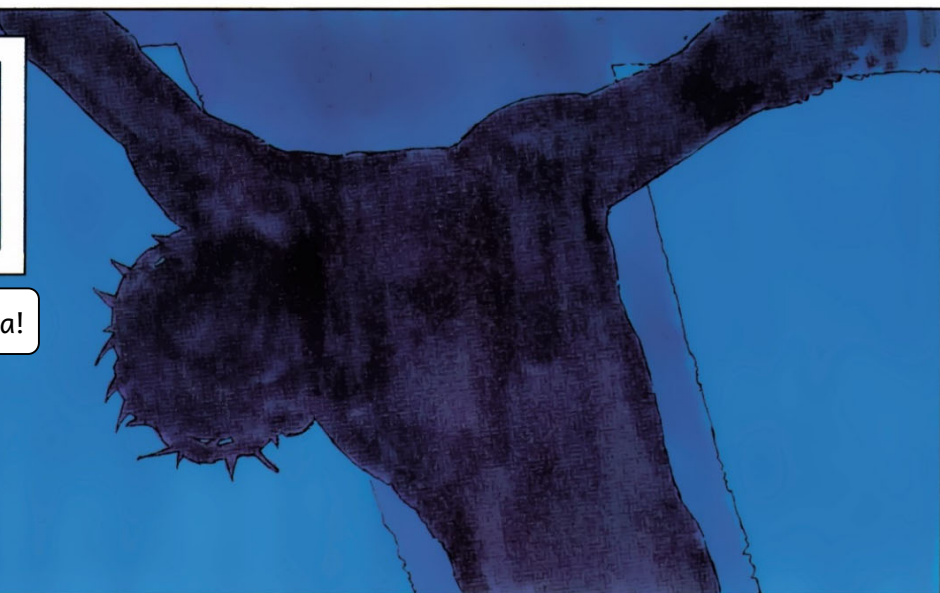
Dëëwata...
kisi mi!

Taata! Mi buta di a
Akaa u mi a i maun e!

A... kaba!

A di 3 juu sonuhati, di Masa Jesosi dëdë kaa. Nöo hën wan sodati go suti ën ku lanza nëën bandja papai. Hën buuu ku wata ta kule “jööö” sö ta kumutu nëën sinkii. Nöo naandë i si taa Masa Jesosi dëdë tuu.

A sikifi a Masa Gadu Buku kaa taa: ‘De o tjëën go kii kumafa de ta tja wan piki sikapu go kii...’

‘De dëën makei, suti ën hii ën sinkii “bolo bolo”, u dee hogi libi fuu hedi...’ Wë a dëdë kaa.

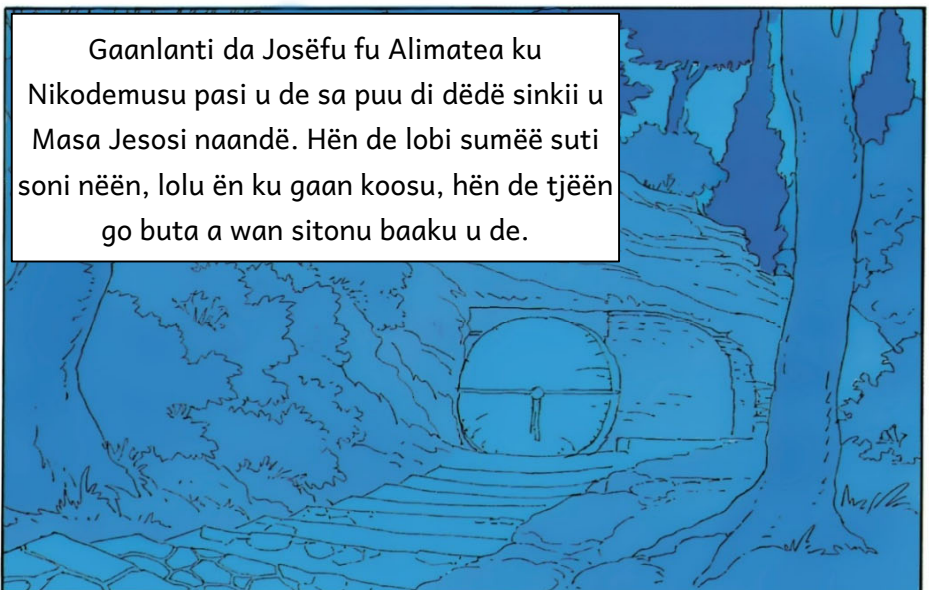
Wë nöo hën bi da di Heepima di Masa Gadu bi paamusi taa a o manda ko naa otowan?

Wë un boo go hakisi gaanlanti ee u sa puu ën tja go bei.

Gaanlanti da Josëfu fu Alimatea ku Nikodemusu pasi u de sa puu di dëdë sinkii u Masa Jesosi naandë. Hën de lobi sumëë suti soni nëën, lolu ën ku gaan koosu, hën de tjëën go buta a wan sitonu baaku u de.

Wë nöö di, di Gaan (Pasika)
daka dë pasa kaa hën wantu
mujëë go a di geebi ka de bei
Masa Jesosi.

Dee mujëë oo! Ambë manda unu
fuun ko suku libilibi sëmbe a dee
dëdë sëmbe dendu? Un go piki dee
bakama Fëen taa hopo baka e.

Andi! De lola di
sitonu puu a di
baaku buka!

Wë nöö di Petuisi ku
Johanisi jei di soni aki hën
de hopo kule go a di baaku
ka de bi bei ën.

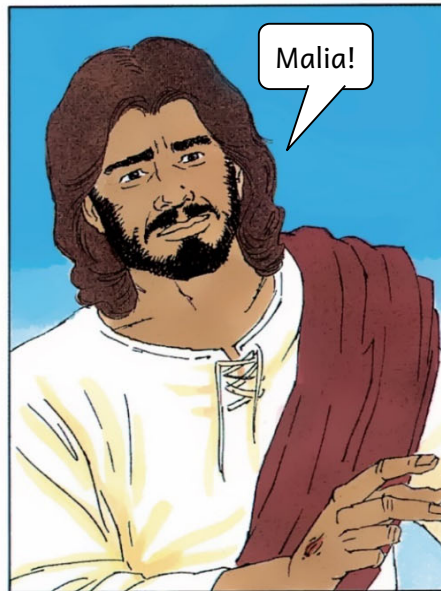

Andi pasa?

Andi! Di baaku dë
seei jabi jabi hooo,
na wan soni dë aki
mööñ!

A di wan seei daka dë, nën tu bakama u Masa Jesosi dë ku tjali a hati ta waka nango a wan kamian. Nöö hën wan sëmbe waka ko miti ku de. Hën de ta këë pena makandi u di dëdë u Masa Jesosi...

Wan ta biibi dee soni dee tjabukama u Gadu bi taki nö? Un bi musu sabi taa di Paamusi Könu bi musu pena bifö a sa go sindo a di könubangi fëen, na sö nö? Biga dee soni aki tuu bi dë sikifisikifi a Gadu buku.

Wë nöö di, de ku di sëmbe go sindo u njan, te u de mënì a go disa de naandë fiaa...

Wë di sëmbe di bi ta fan ku i dë Masa Jesosi seei wë e... !

Nöö hën de hopo wanten, waka go a dee oto bakama ka de dë...

U si Masa Jesosi ku u seei wojo!

Wë Malia ku Petuisi seei si ën tu!

Te u de mënì...

Hën Jesosi, taa Masa Gadu musu dë ku unu e!

Andi mbei wan ta biibi taa mi disi? Un luku mi maun ku mi futu? Mi wë disi!

Ee, Masa! I da mi Masa ku mi Gadu e!

Di Masa Jesosi weki baka a
dëdë nöö a tei hii fõtenti
daka langa ta tjëen seei go
lei dee bakama fëen sëmëni
pasi. Nöö baka u di dë hën a
tjëen seei go lei 500 sëmbe a
wan kodo kamian makandi.

Wan daka, hen wantu
bakama fëen dë ta tuwë
nëti...

Wë Petuisi! I lobi
mi tuutuu ö?

Wë disi hën mbei dii
pasi kaa, di Masa Jesosi
ta hakisi Petuisi di wan
seei hakisi dë...

Aai, Masa! I seei
sabi taa, mi lobi i!

Wë nöö i musu sölugu dee
sikapu u mi da mi e!

Un ko go
ku mi!

Mi kisi hii makiti a liba ala ku goon aki
tuu. Nöö un musu ta waka a dee
köndëköndë u goonliba ta paaja di buka
u Mi da hii sëmbe, be de bia ko dë
bakama u mi kuma unu. Nöö un musu
dopu de a di në u mi Tata ku di në u di
Mii fëen aki ku di në u di Akaa u mi
Tata tu. Nöö un musu ta lei de u de piki
hii dee soni tuu dee mi manda unu fuun
musu du kaa.

Pakisei di soni aki bunu: Mi
dë ku unu hiniwanten, u te
a kaba u goonliba!

Baka di a kaba u fan ku
dee bakama fëen sö,
hën a hopo go a Masa
Gadu a liba ala. Masa
Gadu tei ën puu aki, tja
go nëen ala. Ma bifö a
hopo go, hën a taki da
dee bakama fëen taa
wan daka a o toona ko
baka a goonliba u ko
kuutu libisëmbë.

Dee bakama u Masa Jesosi fika a Jelusalën naandë, ta begi. Nöo hën wan apaiti Akaa ko a de liba. Disi dë di Akaa u Masa Gadu, di bi dë a Masa Jesosi hën seei ko a dee bakama fëen. Nöo a mbei de ko toon wan sootu pei njunjun sëmbë, ta kotöigi taanga seei ku kaakiti.

Wë dëdë köndë aan di kaakiti u tapëen buta dë u nöömö. Biga Masa Gadu weki ën, tja ko a libi baka. Nöo hën a tei ën tja go nëen a liba ala, nöo hën da di fosu sëmbë di feni di lö hei dë a Masa Gadu.

Dee bakama u Masa Jesosi ta waka ta konda di bunu njunsu winsi fa sëmëni pei soni ta miti de seei.

Masa Jesosi da di Womi mii u Masa Gadu, e! Nöo u seei sa töön mii fëen tu.

Nöo söseei de ta sikifi di Bunu Njunsu aki buta a biifi ta manda go da oto sëmbë tu.

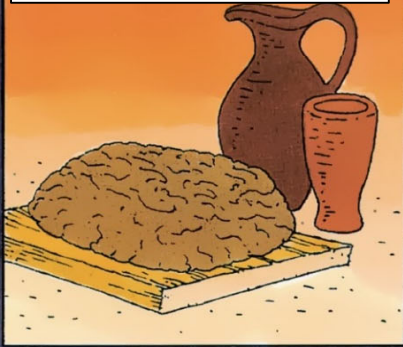
Sen an ta kisi mi fa mi ta tja di Bunu Njunsu aki. Biga di Kaakiti u Masa Gadu hën puu sëmbë a dee hogi du u de basu seeka de buta kumafa a kë.

Wë di bosikopu u Masa Jesosi aki paaja go a hii di goonliba kaa. Nöo hën mbei fa u dë aki a hii së dee sëmbë dee ta waka a Masa Jesosi baka ta ko makandi. De ta lesi de Gadu Buku ta begi makandi. De ta njan di bëëë ta bebe di win ta mëni di dëdë u Masa Jesosi. Gadu kë taa di lobi di dë a de hati dendu musu dë u si a de libi .

Masa Jesosi libi a di fasi, taa
di pakisei u Masa Gadu di
abi ku libisëmbë, ko limbo da
hiniwan sëmbë.

Boo tei ën u bigi u di lobi di
Masa Jesosi lobi u, nöö u
saka u seei, nöö u begi ën!

Biga Masa Gadu lobi libi sëmbë sô tee, a
da de di wan kodo womi mii fëen di abi.
Nöö ee wan sëmbë i ta biibi a di Mii fëen
aki liba nöö ja o lasi go kaba a sôsô
möönsô, ma i abi di libi u teego kaa.

WILLEM DE VINK

A BIJBEL

A tori fu Yesus skrifi ini a Bijbel. No wan tra buku no de di sma ben leisi so furu èn di sma e leisi so furu ete leki a Bijbel. A de wan buku di furu nanga tra buku. A teki sowan 1500 yari fu skrifi ala den buku disi. Sowan 1900 yari di psa den ben kba fu skrifi a Bijbel. Ini a Bijbel wi e feni difrenti tori fa Gado e tiri libisma. A tori fu Yesus na a moro bun tori fu meki wi ferstan krinkrin suma Gado de.

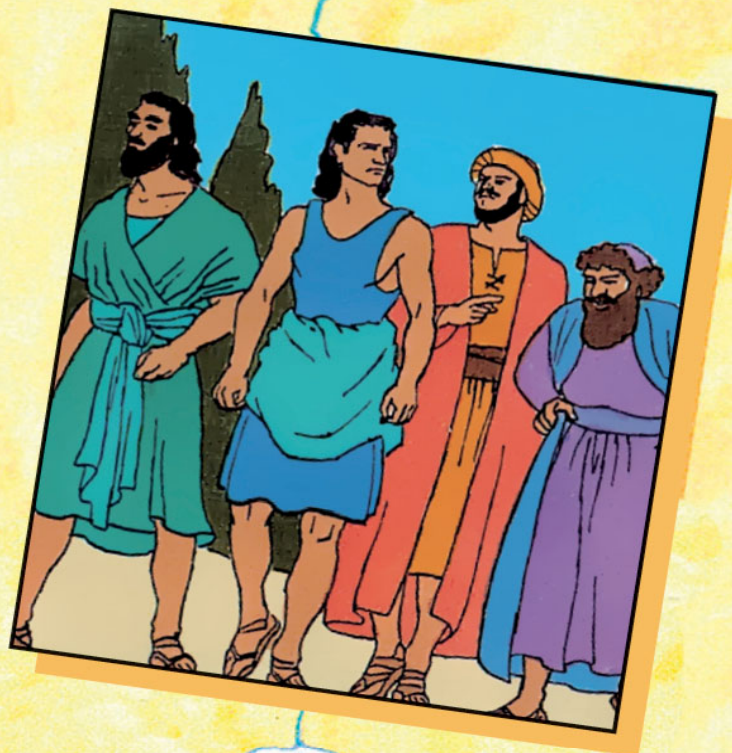
A HISTORIA FU YESUS

Ini a Bijbel wi e feni fo buku di e taki fu a libi fu Yesus. Den buku disi abi a nen fu den man di skrifi den. Den alamala ben e libi ini a ten fu Yesus.

1. **Mateus** – ben de wan man di ben e teki leri fu Yesus. A ben de wan man di e piki lantimoni. Mateus e ferteri spesrutu fu a fasi fa Yesus ben e libi nanga den sma fu Israel (Den Dyusma)

2. **Markus** – ben de wan yonguman ete di Yesus ben e du En wroko. A skrifi furu fu den wondru di Yesus du.

3. **Lukas** – ben de wan datra. En srefi no ben miti nanga Yesus. Lukas e taki fu a fasi fa Yesu ben e libi nanga den sma.

4. **Yohanes** – ben de wan man di ben e teki leri fu Yesus tu. Yohanes e sori wi suma Yesus de trutru. Yesus na Gado, di tron libisma fu ferlusu den fu den sondu.

FA YESUS KON GEBORE

Maria na a m'ma fu Yesus. Maria no ben trow ete di Yesus kon gebore. A ben de wan yongu uma di no ben sribi nanga wan man ete. Ma Gado srefi ben sorgu taki Yesus kon gebore. Buku di ben skrifi langa na fesi, fosi a ten fu Yesus, ben taki fu a wondru disi kba. Yesus no kon na grontapu leki wan tranga fetiman noso wan spesrutu sma. A gebore ini wan baki pe meti e nyan, fu di no wan tra presi ben de moro.

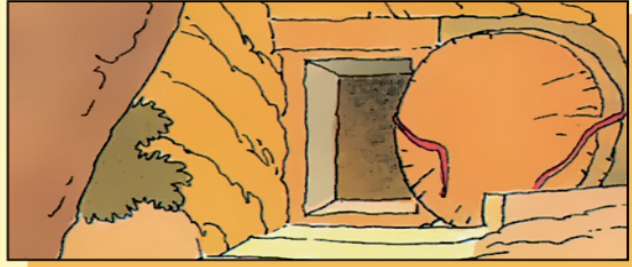
WONDRU FU YESUS

Yesus du furu wondru. A Bijbel e taki fu moro leki fotenti leisi pe sma kon betre. Nanga den wondru disi Yesus sori a makti fu Gado èn taki A wani fu yepi sma fu den kan abi prisiri.

A DEDE NANGA A OPO BAKA FU YESUS

Fu sanede Yesus ben musu dede? A Bijbel e taigi wi fu sanede disi psa?

Arki. Ala sma e du wan sani wan leisi di no bun. Wan sani di Gado no lobi èn di e meki Gado En ati bron noso di e meki A firi sari. Dati wi e kari sondu. Ala den sondu e meki taki wi no man de mati nanga Gado.

Na dat' meki Yesus kon. Sondro dwengi A teki a strafu fu wi sondu na En tapu. A strafu dati ben de dede. Fu di Yesus dede gi wi, wi kan kon bun baka nanga Gado. Ma a mus hati wi taki wi ben du sani di no bun.

Yesus opo baka na dede tu. Gado meki A kon na libi baka. Nanga dati Gado sori taki A abi makti moro dede.

Now Yesus e libi nanga Gado. Èn fu di A e libi, A kan de wi mati fu têgo. A wani yepi wi fu libi wan libi di e gi Gado prisiri.

BEGI

Efu a e hati yu taki yu du sani di no bun èn efu yu wani tron mati nanga Gado, dan yu kan begi so wan begi:

“Lobi Gado, Yu lobi mi.

Yu gi Yesus, Yu eigi Manpikin.

A dede na a kroisi gi ala den sani di mi du di no ben bun.

Gi mi pardon fu den sani di mi du di no ben bun. A e hati mi taki mi du den.

Grantangi taki Yesus ben wani du disi gi mi.

Mi wani tron wan sma fu Yu.

Mi e begi Yu fu yepi mi fu mi kan libi leki fa Yu wani.

Mi e begi Yu fu tan kros'bei fu mi.

Grantangi taki Yu piki a begi fu mi.

Yu e du san Yu pramisi!”

YU NANGA YESUS

A tori fu Yesus no kba ete. Yesus tron wan mati fu furu sma. A du dati langa ten di psa ma A e du en a ten disi tu. Grontapu kenki. Wi no e go na waka moro tapu buriki nanga asi, ma nanga oto nanga opolangi. Ma disi no wan taki noti gi Yesus. A kan de so kros'bei fu yu leki di A ben e waka ini Israel.

Yu no e si En, ma A de trutru. Tide A wani de wan mati gi Yu tu. Wan mati di yu kan arki èn di yu kan lobi.

Efu yu wani sabi moro fu Yesus èn fa yu kan libi nanga En, dan yu kan du disi:

1. Yu srefi mus bigin fu leisi a Bijbel

(Yu kan bigin leisi san Lukas skrifi)

2. Bgin fu e begi

(Taki nanga Gado èn arki En.)

3. Taki nanga tra sma fu Yesus nanga a Bijbel.

Yesus wani taki den sma di e bribi ini En mus kon makandra èn yepi makandra fu kon sabi En moro.

Saramaccan / Sranan Tongo: Jajo Asodanoe / Lucien Donk
Skrifi nanga prenki: Willem de Vink
Copyright© 1993 Stichting Wereldtaal, Rotterdam, Nederland.
A kon na ini Bakratongo leki: 'Jezus Messias'.

A wan ini Saramaccan © 2008, 2026 SURINAAMS BIJBELGENOOTSCHAP
Digitale copyright leki fa Creative Commons BY-SA e taki tak' a de.
Ala kondre abi primisi fanowdu fu meki kopie noso fu kenki wan sani.

E-mail: jmpbk.app@gmail.com

Website: <https://jesusmessiahcomicmedia.com/suriname>

Disi da di tuutuu woto u Masa Jesosi, di bi pasa 2000 jaa kaa, di a bi ta libi a goonliba aki. Hiniwan sēmbē di ku ɛn bi miti kaa, a bi ta de wan foondo soni da de. Noo sēmbē an dē di sa du dee soni a ta du ku dee soni dee a ta taki. Hiniwan kamian ka a go kaa a ta du foombofoombo soni. Wē nōō hiniwan sēmbē di tei dee soni a taki dē tuu, ta wai ta mbei gaan piizii. Ma tōku ku hii dee soni dee a du naandē tuu ma wan daka dou hēn hii dee soni de tuu ko kaba. Dee felantima fēēn kisi peka a lakpa pau kii. Ma i mēni taa di dē da kaba u di woto u Masa Jesosi nō? Kwetikweti! Tei ten nōō i lesi di buku aki, nōō joo si di baka pisi u di woto u Masa Jesosi, di Heepima di Masa Gado manda ko a goonliba u ko heepi libi sēmbē.

Töngö: Saramacan & 7 p. Sranan Tongo (Suriname)

Language: Saramacan & 7 p. Sranan Tongo (Suriname)

ISBN: 978-90-73150-19-5